

Κώστας Χ. Πασχάλης

Ο κύβος ερρίφθη - Η δημοτική Αγορά παραδίνεται στη λήθη

Περίοικοι και περαστικοί παρακολουθούν την κατακρήμνιση της δημοτικής Αγοράς εκδηλώνοντας την ανακούφισή τους. Ο Δήμαρχος της πόλης ευτυχής φωτογραφίζεται πάνω στα μπάζα, προβάλλοντας τη σθεναρή και αποφασιστική του στάση. Οι εφημερίδες με πηχυαίους τίτλους δηλώνουν την «ευτυχή κατάληξη» μίας υπόθεσης που επί μακρόν απασχόλησε πολιτικούς παράγοντες και κοινή γνώμη.

Η δημοτική Αγορά περνά στη λήθη. Ένα κτίριο δημοσίου ενδιαφέροντος χρηματοδοτημένο από τους Έλληνες φορολογούμενους, που κατασκευάστηκε για να λειτουργήσει ως πρότυπη κλειστή αγορά, σε σχεδιασμό του Νίκου Μουτσόπουλου (ικανότατο αρχιτέκτονα και βυζαντινολόγου), για την αποπεράτωση του οποίου χρειάστηκαν τρεις δημαρχιακές θητείες (στη δεκαετία του '60), γίνεται ένας άμορφος σωρός ερειπίων.

Η δημοτική Αγορά, υπήρξε ένα εμβληματικό κτίριο μίας εποχής που ατένιζε το μέλλον με αισιοδοξία, που δημιουργούσε όρους και προϋποθέσεις για νέους οικονομικούς προσανατολισμούς. Δυστυχώς η λειτουργία του, δεν ανταποκρίθηκε στους αρχικούς σχεδιασμούς αφού πολύ γρήγορα έγινε «φέουδο» της εκάστοτε δημοτικής Αρχής, ή, διαφορετικά, μέσο αλίευσης ψήφων από τους κατά καιρούς ενοικιαστές των διαθέσιμων καταστημάτων.

Στην (ούτως ή άλλως ασθενή) μνήμη των περισσότερων κατοίκων αυτής της πόλης και δη των παλαιότερων θα μείνει ως «ψαραγορά», καθόσον στο χώρο αυτό συνωθούνταν για πολλά χρόνια τα ιχθυοπωλεία της πόλης. Η σταδιακή παραμέληση του κτιρίου, η δυσωδία που εξέπεμπε η εσωτερική στοά, καθώς και η παντελής έλλειψη ενδιαφέροντος φροντίδας και εξωραϊσμού ακόμη και από τους ίδιους τους καταστηματάρχες ήταν σαφές πως οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια στην απαξίωσή της.

Η μόνη και τελευταία «φωτεινή» περίοδος της δημοτικής Αγοράς ήταν η μερική ανακαίνισή της επί Δημαρχίας Γεωργούλα και η ανάδειξη του ανωγείου χώρου της με τη δημιουργία του πολιτιστικού κέντρου του Δήμου. Για πρώτη φορά, μέρος έστω του κτιρίου, έγινε ελκυστικό, λειτουργικό και χρηστικό συνάμα, υποδεχόμενο εκατοντάδες συμπολίτες μας, που το ανέδειξαν σε σημείο συνάντησης και αναφοράς.

Η μεταφορά του πολιτιστικού κέντρου στη συνέχεια και η απόλυτη εγκατάλειψή του από τους επόμενους δημάρχους θα σημαίνει και το τέλος της.

Τα σχέδια επί χάρτου «έπεφταν βροχή». Ο κάθε δήμαρχος ένοιωθε «υποχρεωμένος» να περιλάβει απαραίτητως στο προεκλογικό του πρόγραμμα αναπτυξιακούς σχεδιασμούς που περιλάμβαναν την κατεδάφιση της δημοτικής Αγοράς. Υπογειοποιήσεις, ενοποιήσεις πλατειών, πύργους, δημοτικά μέγαρα, χώρους στάθμευσης, εμπορικό κέντρο... όλα περνούσαν μέσα από την κατακρήμνιση αυτού του «τερατουργήματος» (σύμφωνα με τη γνώμη Δημάρχων και πολιτών).

«Τερατούργημα», λοιπόν, η δημοτική Αγορά, σε μία πόλη έκτρωμα, που έχει παραδοθεί από δεκαετίες στην άναρχη οικοδόμηση, που έχει πνίξει και το τελευταίο μέτρο γης στο μπετόν, που έχει καταστρέψει με «εγκληματική» συνέπεια την ιστορική της μνήμη και όλα αυτά με ελάχιστες αντιδράσεις. Πόλη αφιλόξενη, που δεν αγαπήθηκε από τους ίδιους τους πολίτες της, που αντιμετωπίζεται από τους περισσότερους ως μίζερος πλην αναγκαίος χώρος διαμονής.

Είναι οι ίδιοι αυτοί πολίτες που αντιδρούν μόνον όταν αμφισβητείται ο ζωτικός τους χώρος, που εξανίστανται μόνον όταν θίγονται προσωπικά τους συμφέροντα, που την ίδια στιγμή που «στοιβάζουν» τα άνδρα όνειρά τους σε τέσσερα ντουβάρια, κρίνουν με την άνεση διπλωματούχου αρχιτέκτονα ως «κουρκουλούκι» τη δημοτική Αγορά, όπως επίσης και οποιοδήποτε άλλο κτίριο έχει ξεφλουδισμένους τοίχους.

Σε έναν τέτοιο περιβάλλον, όποιος έχει διαφορετική άποψη, όποιος τολμά να μιλά για τη διατήρηση και ανάδειξη παλαιών κτιρίων, ως αναγκαίου όρου για την αποκατάσταση της ιστορικής συνέχειας, εντάσσεται

Κώστας Χ. Πασχάλης

Ο κύβος ερρίφθη - Η δημοτική Αγορά παραδίνεται στη λήθη

αυτομάτως στη χορεία των «μίξερων», «γκρινιάρηδων», «περίεργων», «γραφικών» και γιατί όχι «πειραγμένων», που αδυνατούν να καταλάβουν πως η «ανάπτυξη» είναι συνώνυμη της κατεδάφισης και πως αρκούν οι παρελάσεις και οι παράτες για να κρατήσουμε ζωντανή της ιστορική μας μνήμη, που εντέλει είναι χρήσιμη όταν μας φέρνει χρήμα. Διαφορετικά τι να την κάνουμε;

Σ' αυτό λοιπόν το περιβάλλον, το οποίο και επικαθορίζει με τρόπο καταλυτικό την καθημερινότητα του καθενός μας, εύλογα αναρωτιέται κανείς αν αξίζει να σηκώνει το ανάστημά του, αν αξίζει να παλεύει ενάντια στη φορά του ρέματος, ενάντια σε οτιδήποτε τον ξεπερνά;

«Αν δεν κατατείνουμε αδιάκοπα προς ό, τι μας ξεπερνά, πως θα το φθάσουμε;», είναι η απάντηση που βρίσκω στους στίχους μιας ποιήτριας. Απάντηση ικανοποιητική, αλλά και υπό αίρεση, ταυτόχρονα.